

"תערוכות בתל-אביב" / הארץ / 30.11.62 / תע' יחיד / תכשיטים / גלריה "דוגיה" / תל-אביב

בוקי הינו פסל שחזר זה עתה משנות לימוד ועבודה באירופה, שם השתלם בפיסול (באנגליה) וגם השתתף בסימפוזיון הפסלים שנערך בברלין. תערוכתו הפעם אינה תערוכת פיסול אלא תערוכת תכשיטים, הכוללת טבעות, עגילים וענקים עשויים נחושת צהובה, מתכת פלסטית ולעיתים, גם בצרף זכוכית.

תודעתו הפיסולית של בוקי ניכרת יפה בצורות הפשוטות והמטוהרות, בהן הוא מעדיף להשתמש בעיצוב צורות תכשיטיות. הריבוע, המלבן, העיגול והצורה הסגלגלה מהווים את המרכיבים העיקריים של תכשיטי בוקי. אף שצורות אלו נראות פשוטות, יש לזכור שדווקא אלה הם המרכיבים הראשוניים של כל צורה ודגם אורנמנטלי; ובפשוטות גיאומטרית זו טמון סוד משיכתם המיידית של התכשיטים.

ההנזרות מעודף פרטי פרטים מאפשרת לעין הנאה ישירה מיחסי הצורות, ודרך העיבוד המאסיבית של החומר נותנת לתכשיט מעין תחושה ארכאית ויוצרת רצון לא רק להסתכל בתכשיט אלא גם לנגוע בו - משהו שהועבר כנראה מבוקי הפסל לבוקי עושה-התכשיטים.

רוברט בזה (בזר)

"תערוכות בתל-אביב" / הארץ / 7.12.62 / תע' יחיד / פיסול / גלריה 220 / תל-אביב

רוברט בזה (בזר) איננו פנים חדשות בציור הישראלי. זכורה עדיין השתתפותו בתערוכות "אופקים חדשים" ותרומתו לחידוש פני הציור בארץ והוצאתו ממסגרת לוקאלית מצומצמת ע"י הבאת מגמות הציור החדש שרווחו בעולם הגדול. לאחר שהות של כמה שנים בחו"ל, חזר ארצה והספיק להשתתף מאז בתערוכות קבוצתיות, שבהן בלטו יצירותיו בדיוקן המבני ובטכניקות האקספרימנטליות שגיבש אמן זה לעצמו מאז שובו.

תערוכתו הנוכחית היא תערוכת יחיד ראשונה מאז חזר, והיא מורכבת מ-24 אקוורלים (ברובם עשויים ע"י טכניקה מעורבת של אקוורל וגואש), ואליהם מצטרפים שני תבליטים ושני פסלים האופייניים למסגרת חיפושיו התלת-מימדיים של אמן רב צדדי זה. ביצירותיו של רוברט בזה נפגשות שתי גישות יסוד שהן מנוגדות רק למראית עין: מצד אחד הנטייה לפורמאליזם טהור ואסתטי, ומצד שני נטייה חזקה לא פחות, להתבטאות לירית חופשית ורכה יותר. נראה שבאקוורלים ידה של הליריות על העליונה. האקוורלים חופשיים, ספונטניים, בלי הבלט השכלתנות היבשה קמעה, העלולה להופיע אצל צייר בעל נטייה פורמליסטית טהורה. יש להדגיש שחופש זה אינו בא ביצירותיו של רוברט בזה על חשבון

המבנה המדויק, שבדרך אסכולת המופשט הלירי בארץ הוא נבנה רוברט מעל לרוברט מפני הנייר ולמעלה. שילוב זה, של חופש ביצוע ספונטני יחד עם שלד מבני ברור, מגביר את ערכו הרגשי של האקוורל ומקנה לו ערך אמנותי - חווייתי של ממש.

רוברט בזה אינו פועל מתוך נוסחת עשייה מבנית אחידה, ואפשר למצוא בין האקוורלים ניסיונות צורניים שונים, אך כל הניסיונות חתומים בחותם המופשט הלירי, גם אם בכמה מהם בולטת יותר המבניות ואחרים עומדים על סף האקספרסיוניזם המופשט. אם כי רוב רובם של האקוורלים נמצאים ברמה גבוהה, יש בודדים שנעשו ביד קלה מדי, המובילה אותם כמעט עד שטחיות סלזונית קלילה ודקורטיבית, אך כאמור, סוג זה הוא במיעוט. אם נאמר שבאקוורלים בולט יותר הצד הלירי שברוברט בזה, הרי בתבליטים ובפסלים שולט הצד הפורמאליסטי-אינטלקטואלי. גם בפסלים וגם בתבליטים מציב רוברט בזה בעיה צורנית ופותרה בניקיון הגיוני ובביצוע טכני משובח. אך יחד עם הניקיון והטכניקה הטובה, חודר ליצירות אלה יובש אינטלקטואלי מסוים, המביא לכך שעיקר ערכם של אלה נשאר במסגרת הרפתקה צורנית-אסתטית ולא דווקא כהשלכה של חוויה רגשית שמעבר לאסתטיקה.

דב מדזיני

"תערוכות תל-אביב ורמת-גן" / הארץ / 21.12.62 / תע' יחיד / בית צבי / רמת-גן

רישומים שהם התרשמויות מסע וציורי שמן שנושאים גופים, שצוירו בחמש השנים האחרונות, הם מרכיבי תערוכתו של דב מדזיני. סגנון ציוריו של דב מדזיני הוא השמן, כשהצייר בונה את משטחי הצבע בצורות גיאומטריות מוגדרות, מסומנים משטחים אלה ומוגדרים היטב על ידי הקו בתפיסה קווית מובהקת. בדרך הטבע אפשר להכיר בנקל את יסודות הסגנון של כל צייר, בעיקר ברישומיו, ואפשר לשער שכאשר סגנון זה הוא ליניארי. יופיע בטהרתו ובבהירות הרבה ביותר ברישום. במפתיע אין הדבר כך ברישומיו של דב מדזיני. הגורם לכך הוא השוני היסודי בתפיסה ובתפקוד על הרישומים מזה של הציורים. רישומים הם יותר בבחינת רפורטאז'ות שנושאים נופים, בהם נתקל הצייר במסעותיו השונים ושאווירתם קסמה לו והחליט לרשם לעצמו בקו כשם שתייר אחר מצלם בעזרת המצלמה. רישומים אלה הם מעין דפים באלבום מסעות הכולל התרשמויות ורישומי הווי של אווירה ומקום. אין כאן תהליך בנייה ציורי שבו אחראי הצייר להתפתחות כל קו וצורה וחלוקתם-ארגונם על משטח הנייר. דב מדזיני מבחין היטב בהבדל בין רישומי-התרשמות אלה ובין תהליך ציורי עקבי ובנייני.

271 ואמנם ציורי השמן של דב מדזיני נבנים בדרך הרבה יותר מאופקת ובניינית ובגישה גראפית ואינטלקטואלית מיסודה. פיתוח התבנית הצורנית בציורי השמן שלו מתחיל בהקציית משטחים מוגדרים היטב ע"י קו ובעלי אופי גיאומטרי. משטחים אלה המחלקים כבר מתחילה את משטח הבר, מותחמים היטב ע"י הקו המשמש קואורדינטות צורניות גם למשטחי הצבע.